

تاریخچه دیاژنز سنگ های آهکی سازند تیرگان در مرکز حوضه کپه داغ

رهبانه کباری ۱، محمد حسین محمودی قرانی ۲، اسدالله... محبویی ۳، رضا موسوی حرمی ۴.

۱- کارشناسی ارشد گرایش رسوب شناسی و سنگ شناسی رسوبی، ۲- استادیار، ۳- دانشیار، ۴- استاد

گروه زمین شناسی، دانشکده علوم پایه، دانشگاه فردوسی مشهد.

reihanehkobari@yahoo.com

چکیده

سازند تیرگان با سن کرتاسه زیرین در بخش مرکزی حوضه رسوبی کپه داغ از رخنمون خوبی برخوردار است. این سازند در ناحیه مورد مطالعه بیشتر از سنگ آهک های الینی و بیوکلسنی و مقدار کمی شیل و ماسه سنگ تشکیل شده است. بر اساس مطالعه حدود ۹۷ مقطع نازک توسط میکروسکوپ پلاریزان، تاریخچه پس از رسوبگذاری سنگ های آهکی سازند تیرگان تعبیر و تفسیر شده است. فرآیندهای مختلف دیاژنتیکی که این سنگ های آهکی را تحت تاثیر قرار داده اند شامل سیمانی شدن، میکریشی شدن، آشفستگی زیستی، نومورفیسم، فشردگی، انحلال و تشکیل رگه ها و شکستگی ها هستند. این فرآیندها در چهار محیط دیاژنتیکی دریایی، متاوریک، تدفین و بالا آمدگی بر روی رسوبات سازند تیرگان تاثیر گذار بوده اند.

کلیدواژه: کپه داغ، تیرگان، کرتاسه زیرین، دیاژنز، توالی پارازنتیکی.

Diagenetic history of Tirgan limestones, in Central Kopet-Dagh Basin

Reihaneh Kobari, M.H. Mahmudy Gharai, Asadollah Mahboubi, Reza Moussavi-Harami

Department of Geology, Faculty of Science, Ferdowsi University of Mashhad

Abstract

Tirgan Formation (lower Cretaceous) has good outcrop in the central part of the Kopet Dagh Basin. This formation in studied area consist of oolitic and bioclastic limestones with minor amount of shale and sandstone. Based on study of 97 thin sections by polarizan microscope, post depositional history of Tirgan Formation limestones have been interpreted. The most important diagenetic process of this limestones are cementation, micritization, bioturbation, neomorphism, compaction, dissolution, vein & fracture. These processes have been occurred in four "marine, meteoric, burial and uplift" diagenetic environments.

Keywords: Kopet-Dagh, Tirgan, Lower Cretaceous, Diagenesis, Paragenetic sequence.

مقدمه

به منظور مطالعه تاریخچه پس از رسوبگذاری سنگ های آهکی سازند تیرگان، تعداد ۲ برش چینه شناسی در شمال شهرستان چاران در نواحی مرکزی حوضه کپه داغ اندازه گیری و برداشت شده است. برش اول با ضخامت ۶۰ متر در شمال-شمال شرقی روستای شترپا و برش دوم در شمال غرب روستای بقمج